

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoCsp/24/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318202647
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4318202647.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v spore žalobkyne: N. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX L., U. XXXX/XX, proti žalovanému: 365.bank, a. s. (predtým Poštová banka), so sídlom 811 02 Bratislava, Dvořákovo nábřežie 4, IČO: 31 340 890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS, s. r. o., Dvořákovo nábřežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 11. júla 2019, č. k. 11Csp/65/2018-75 v spojení s opravným uznesením zo dňa 4. mája 2020, č. k. 11Csp/65/2018-120, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Levice (ako súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 11. júla 2019, č. k. 11Csp/65/2018-75 v spojení s opravným uznesením zo dňa 4. mája 2020, č. k. 11Csp/65/2018-120 určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. zmluvy 9638697284 zo dňa 23. 7. 2015 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná a žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Svoje rozhodnutie prvoinštančný súd právne odôvodnil podľa ustanovení § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 2, § 9, zák. č. 129/2010 Z. z., § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, § 37 ods. 1, § 551 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c/ CSP.

3. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobkyňa v podanej žalobe žiadala, aby súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. zmluvy 9638697284 zo dňa 23. 07. 2015 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná. Žalobkyňa uviedla, že so žalovaným uzavrela úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov. Ide o formulárovú, typovú, predtlačенú, spotrebiteľskú zmluvu - úverovú zmluvu č. 9638697284 zo dňa 23. 07. 2015. Žalobkyňa považuje zmluvu za problematickú a z eurokonformného hľadiska za najmenej sčasti za neudržateľnú. Vzťah účastníkov sa dostal do krízového stavu a javí sa, že platnosť právneho úkonu bude musieť posúdiť súd. V zmluve sú okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 a inými kogentnými ustanoveniami zákona (nečitateľnosť zmluvných podmienok, neprijateľná rozhodcovská doložka, sankčné poplatky, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod.). Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal jej zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy, napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by jej uložilo povinnosť plniť, vykonávajú sa jej zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek

odsúhlasenia súdom, poukazujúc na § 551 O. z. Žalobkyňa uviedla, že ide o takzvané mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad jej majetkom je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jej majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhrocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku. Ani v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy nemá žalobkyňa bez presného vyhlásenia veriteľa istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. Ona v čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázala ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ. Dohoda o zrážkach zo mzdy, tak ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť jej majetok v podobe jej mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom. Na veci má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prípustnosť Dohody o zrážkach zo mzdy, čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem. Taktiež žalobkyňa navrhuje určenie dôvodu, že Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 153 ods. 3, 4 OZ. Hrubá nerovnováha je daná z vyššie uvedených dôvodov tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku. Žalovaný dojednal podmienku, že ak sa klient oneskorí so splácaním úveru, je spoločnosť oprávnená požadovať, aby klientovi vykonával platca z jeho mzdy mesačnú zrážku zo mzdy vo výške dvojnásobku pravidelnej mesačnej splátky, stanovenej v úverovej zmluve. Klient podpisom zmluvy dáva zamestnávateľovi príkaz k pravidelnej úhrade týchto nových splátok úveru ponížením jeho pohľadávok na mesačnú výplatu mzdy.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobu žiada zamietnuť. Poukázal na to, že žalobkyňa a žalovaný uzatvorili dňa 23. 07. 2015 Dohodu o zrážkach zo mzdy oddelene od Zmluvy o úvere č. 9638697284, avšak za účelom zabezpečenia pohľadávky žalovaného z uvedenej Zmluvy o úvere. Zo Zmluvy o úvere vyplýva pravidelná mesačná splátka poskytnutého úveru v sume 165 eur. Podľa bodu 2. 3 Dohody o zrážkach zo mzdy má žalovaný právo na výplatu zrážok vo výške 165 eur, pričom Dohoda o zrážkach zo mzdy uvádza, že banka má právo maximálne na výplatu zrážok zo mzdy vo výške, ktorá sa môže zo mzdy zraziť pri výkone rozhodnutia. Žalobca a žalovaný tak uzatvorili Dohodu o zrážkach zo mzdy vo forme samostatnej, od Zmluvy o úvere oddelenej listiny, v písomnej forme, pričom žalobca bol poučený o následkoch Dohody o zrážkach zo mzdy. Zo Zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť žalobcu uzatvoriť Dohodu o zrážkach zo mzdy. Takáto povinnosť nevyplýva ani zo žiadosti o úver, pretože táto je sama osebe samostatným úkonom. Žalobkyňa mala možnosť predmetnú dohodu kedykoľvek odmietnuť. Žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka podpísala sama dobrovoľne a platne Dohodu o zrážkach zo mzdy. Táto predstavuje dokument obsiahnutý na nie viac ako jeden a pol strane. Nejde teda o obsahovo rozsiahly dokument, ktorý by bol náročný na preštudovanie a pochopenie priemernému spotrebiteľovi.

5. Po vykonanom dokazovaní prvoinštančný súd zistil, že strany sporu uzavreli 23. 07. 2015 Zmluvu o úvere lepšia splátka č. 9638697284, predmetom ktorej je poskytnutie úveru, schváleného vo výške 10 500 eur a to za podmienok: výška mesačnej splátky v sume 165 eur, výška úrokovej sadzby 12,90 % ročne, RPMN banky 13,70 %, priemerná RPMN na trhu 11,53 %, odplata za poskytnutie úveru 12,90, najvyššia prípustná hodnota odplaty 23,06, celková čiastka 17.769,68 eura, dátum 1. splátky 20. 08. 2015, dátum konečnej splatnosti úveru 20. 07. 2024, dátum každej ďalšej splátky k 20. dňu v mesiaci,

počet mesačných splátok 108, druh spotrebiteľského úveru úver. Strany sporu, žalovaný ako veriteľ a žalobkyňa ako Dlžník uzavreli 23. 07. 2015 aj Dohodu o zrážkach zo mzdy. Predmetom dohody je zabezpečenie pohľadávky Banky voči Dlžníkovi vzniknutej zo Zmluvy o úvere číslo 9638697284 (ďalej len „Zmluva o úvere“) uzavretej medzi Bankou a Dlžníkom dňa 22. 07. 2015, najmä nárok banky na vrátenie poskytnutého úveru vo výške 10 500 eur na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov Banky spojených s uplatnením týchto nárokov (ďalej len „Pohľadávka“). Touto dohodou sa zabezpečuje uspokojenie Pohľadávky zrážkami zo mzdy Dlžníka a z iných príjmov, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou (ďalej len „zrážky zo mzdy“). Na základe tejto dohody má Banka právo na výplatu zrážok zo mzdy Dlžníka v mesačnej periodicite vo výške mesačnej úhrady v sume 165 eur. V prípade, ak zrážka zo mzdy uvedená v prvej vete je vyššia ako zrážka, ktorá sa môže zraziť pri výkone rozhodnutia, Banka má právo na výplatu zrážok zo mzdy vo výške zrážky, ktorá sa môže zo mzdy zraziť pri výkone rozhodnutia, Banka má právo na výplatu zrážok zo mzdy až do uspokojenia pohľadávky. Právo na výplatu zrážok zo mzdy proti platiteľovi mzdy dlžníka Mesto Levice 00307203, Námestie hrdinov 1 Levice 934 01 (ďalej len „platiteľ mzdy“) nadobúda Banka predložením tejto Dohody platiteľovi mzdy. Predložením tejto Dohody platiteľovi mzdy vzniká platiteľovi mzdy v zmysle § 551 ods. 2 O. z. povinnosť vykonávať zrážky zo mzdy, a to až do úplného uspokojenia pohľadávky. Banka je oprávnená predložiť túto Dohodu platiteľovi mzdy Dlžníka, ak je dlžník v omeškaní s úhradou pohľadávky. Banka má právo na výplatu zrážok zo mzdy aj proti novému/novým platiteľom mzdy Dlžníka. Na nového platiteľa/nových platiteľov Dlžníka sa vzťahuje táto dohoda v plnom rozsahu. Dohoda sa uzatvára na dobu určitú, a to do splatenia pohľadávky. Táto Dohoda je vyhotovená v dvoch rovnopisoch. Banka a Dlžník vyhlasujú, že si riadne prečítali znenie tejto Dohody, že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý, že vyjadruje ich slobodnú a vážnu vôľu, prostú akýchkoľvek omylov, že nebola uzavretá ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok. Dlžník podpísaním tejto dohody vyhlasuje, že porozumel všetkým dôsledkom vyplývajúcim z jej uzavretia.

6. Prvoinštančný súd uviedol, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na podanej žalobe, pretože rozhodnutie o určovacej žalobe odstráni právnu neistotu v právnom vzťahu strán sporu, v otázke oprávnenosti vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečujúcej uspokojenie pohľadávky veriteľa zo zmluvy o revolvingovom úvere, ktorá je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi, aby sa za tým účelom obrátil žalobou priamo na súd na zabezpečenie stavu právnej istoty, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčil, ktorú možno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

7. V čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere Občiansky zákonník umožňoval dohodu o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút na uspokojenie pohľadávky veriteľa vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Občiansky zákonník však nevyklúčoval a ani v súčasnosti nevyklučuje, aby súd posudzoval, či dohoda o zrážkach zo mzdy je platným právnym úkonom.

8. Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá stranami sporu, i keď je uzavretá ako osobitná zmluva, predstavuje formulárovú dohodu, vopred pripravenú žalovaným a žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť jej obsah. Zmluvné dojednanie v dohode o zrážkach zo mzdy nemožno preto považovať za individuálne dojednané. Pri zrážkach zo mzdy nemožno bez vyhodnotenia náležitostí spotrebiteľskej zmluvy preveriť, či zo mzdy žalobkyne sú zrážané finančné nároky vo výške zodpovedajúcej nárokom, ktoré veriteľovi aj prináležia a či nie sú vykonávané zrážky aj vo výške, na ktoré nemá veriteľ právny nárok. Na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy sa nedostáva žalobkyne ako spotrebiteľke právnej ochrany pred zrazením zrážok z jej mzdy v sume vyššej, než žalovanému prislúcha. Ukončenie zrážok zo mzdy je závislé od jednostranného prejavu žalovaného, od jeho posúdenia o tom, že pohľadávky sú splatené. Žalobkyňa, pokiaľ sa so žalovaným na tom písomne nedohodne, nemá možnosť ovplyvniť trvanie zrážok zo mzdy, keďže podľa dohody o zrážkach zo mzdy nemá možnosť dohodu vypovedať, odstúpiť od nej alebo iným spôsobom ju jednostranne ukončiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje tak značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, keď umožňuje žalovanému bez súdnej kontroly vymôcť od žalobkyne aj plnenie, na ktoré, prípadne na jeho časť, mu nárok nevznikol a neumožňuje žalobkyne jednostranne zmluvný vzťah so žalovaným ukončiť za situácie, keď výška pohľadávky v dohode o zrážkach zo mzdy nie je určitým spôsobom dojednaná, a ani v prípade, keď sa

stala medzi stranami sporu spornou. Ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 vety prvej O. z., ktorá je neplatná s poukazom na § 53 ods. 5 O. z.

9. Pohľadávku v zmysle dohody o zrážkach zo mzdy tvorí pohľadávka na vrátenie poskytnutého úveru, na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov banky spojených s uplatnením týchto nárokov. Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná aj pre jej neurčitosť podľa § 37 O. z., pretože v nej nie je určitým spôsobom uvedená výška pohľadávky, ktorej uspokojenie má byť zabezpečené touto dohodou. Výška pohľadávky nie je v dohode určitým spôsobom dojednaná, a to s poukazom na to, že výšku pohľadávky možno vyvodiť, len pokiaľ ide o uvedenie, že dohodou o zrážkach zo mzdy sa zabezpečuje nárok žalovaného na vrátenie poskytnutého úveru 10 500 eur; v ďalšej časti už výška pohľadávky nie je zrejmá, keďže sa len uvádza, že ide aj o nároky na zaplatenie úrokov, úrokov z omeškania, poplatkov a nákladov banky. Pritom sa uvádza, že žalovaný má právo na výplatu zrážok zo mzdy žalobkyne až do uspokojenia Pohľadávky. V čase uzavretia Dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, aby dlžník mohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Z vyššie vymedzenej pohľadávky nevyplýva konkrétne, v akej výške celkove má byť zabezpečená pohľadávka žalovaného. Súd preto považuje Dohodu o zrážkach zo mzdy aj za neurčitý právny úkon, ktorý je pre neurčitosť neplatný podľa § 37 ods. 1 O. z.

10. Súd podľa § 255 ods. 1 CSP rozhodol, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % s poukazom na to, že žalobkyňa mala úplný procesný úspech.

11. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. V ňom viedol, že Zo Zmluvy o úvere vyplýva pravidelná mesačná splátka poskytnutého úveru v sume 165,00 Eur. Podľa bodu 2.3 Dohody o zrážkach zo mzdy má Žalovaný právo na výplatu zrážok vo výške 165,00 Eur, pričom Dohoda o zrážkach zo mzdy uvádza, že Banka má právo maximálne na výplatu zrážok zo mzdy vo výške, ktorá sa môže zo mzdy zraziť pri výkone rozhodnutia. Výška istiny poskytnutého úveru je jasne a určite špecifikovaná v Dohode o zrážkach zo mzdy sumou 10500,00 Eur. Pričom výšku úrokov nemožno ku dňu uzatvoreniu Dohody o zrážkach zo mzdy vyjadriť určitejšie. Zmluvné strany tak môžu postupovať len v zmysle reálne možného vyčíslenia. Ak skutočnosť nie je možné vyjadriť číselne, potom hodnotenie súdu o neurčitosti Dohody o zrážkach zo mzdy nie je správnym. Súd musí skúmať aj skutočnú možnosť vyčíslenia sumy v Dohode o zrážkach zo mzdy, nie len hypotetický predpoklad. Žalobca a Žalovaný tak uzatvorili Dohodu o zrážkach zo mzdy vo forme samostatnej, od Zmluvy o úvere oddelenej listiny, v písomnej forme, pričom Žalobca bol poučený o následkoch dohody o zrážkach zo mzdy.

12. Zo Zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť Žalobcu uzatvoriť Dohodu o zrážkach zo mzdy. Takáto povinnosť nevyplýva ani zo Žiadosti o úver. Nakoľko táto je sama o sebe samostatným úkonom. Žalobca mal možnosť predmetnú dohodu kedykoľvek odmietnuť.

13. Žalobca ako priemerný spotrebiteľ podpísal sám, dobrovoľne a platne Dohodu o zrážkach zo mzdy. Táto predstavuje dokument obsiahnutý na nie viac ako jeden a pol strane. Nejde teda o obsahovo rozsiahly dokument, ktorý by bol náročný na preštudovanie a pochopenie priemernému spotrebiteľovi. Žalobca ako priemerný spotrebiteľ podpísal aj body 3.3 a 3.4 Dohody o zrážkach zo mzdy. Podľa ktorých: Banka a Dlžník vyhlasujú: (i) že si riadne prečítali znenie tejto Dohody, (ii) že v plnom rozsahu porozumeli jej obsahu, ktorý je pre nich dostatočne zrozumiteľný a určitý (iii) že vyjadruje ich slobodnú vôľu prostú akýchkoľvek omylov, (iv) že nebola uzatvorená ani v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok. Poukázal na rozhodnutie OS Považská Bystrica sp. zn. 4Csp/134/2017 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/3/2019 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/5/2018.

14. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedla, že Dohoda o zrážkach zo mzdy síce bola na osobitnej listine, ale bez možnosti osobitného vyjednávania bola vopred pripravená predformulovaná, a preto je neprijateľná. Toto je jednoznačne neakceptovateľná zmluvná podmienka. O čom svedčí aj Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Co/544/2013. Ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad jej majetkom je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jej

majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Nedostala priestor a ani čas na preštudovanie zmluvy o úvere a jej dodatky, medzi ktoré patrilo aj Dohoda o zrážkach zo mzdy a Rozhodcovská zmluva. Úverová pracovníčka jej predložila všetko naraz a prstom jej ukazovala, kde to má podpisovať. Nebolo jej nič vysvetlené ako tvrdí žalovaný. Neprijateľná zmluvná podmienka Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná preto, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uvádza, že banka má právo maximálne na výplatu zrážok zo mzdy vo výške, ktorá sa môže zraziť zo mzdy pri výkone rozhodnutia. K žiadnemu výkonu rozhodnutia nedošlo.

15. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362 CSP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 CSP) napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil.

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci správne zistil skutkový stav veci, skutkové zistenia sú postačujúce aj pre odvolací súd, správne tiež aplikoval právne predpisy a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP stotožňuje so závermi napadnutého rozsudku, ktoré nebude zvlášť opakovať.

19. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uvádza, že doktrína preventívneho charakteru určovacej žaloby je svojím spôsobom zakomponovaná už v samotnej legálnej definícii pojmu „žaloba“ (§ 131), resp. pojmu „spor“ (článok I základných princípov). Podľa § 131 je žaloba legálne definovaná ako procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva. Ak spor vznikol z ohrozenia subjektívneho práva, uplatňuje sa právo na súdnu ochranu (v zásade) žalobou na určenie, či tu právo je alebo nie je. Ak spor vznikol z porušenia subjektívneho práva, uplatňuje sa právo na súdnu ochranu (v zásade) žalobou na plnenie. Doktrínu preventívneho charakteru a interpretačné dôsledky tejto doktríny nie je možné absolutizovať. Napokon nie je vylúčené, že za ojedinelých špecifických okolností bude mať žalobca naliehavý právny záujem na určení práva aj vtedy, ak právo už bolo porušené. Z hľadiska skúmania procesných podmienok prekážky litispendencie a prekážky rei iudicatae vykazuje osobitosti aj vzťah určovacej žaloby a žaloby na plnenie, ak je právnym dôvodom žaloby na plnenie porušenie práva, ktoré má byť deklarované určovacou žalobou. Ide o prípad, keď je určovací žalobný nárok prejudiciálnou otázkou pre žalobný nárok na plnenie. Žalobný nárok na plnenie konzumuje určovací žalobný nárok. Žaloba na plnenie vytvára preto prekážku litispendencie pre určovaciu žalobu. Rovnako platí, že rozsudok o žalobe na plnenie (tak vyhovujúci, ako aj zamietajúci) je pre určovaciu žalobu prekážkou rei iudicatae. (Števček. M, Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 500-501 s.).

20. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je, alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Prívlastok naliehavý chápeme tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný. Naopak, naliehavosť nie je daná, ak má žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva. Z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že naliehavý právny záujem (v zásade) absentuje, ak má žalobca možnosť žalovať na splnenie povinnosti. Je to tak v prípadoch, keď tvrdené právo už nie je v štádiu neistoty alebo ohrozenia, ale kedy už došlo k jeho porušeniu. (Števček. M,

Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 501 s.).

21. Spotrebiteľskou zmluvou je podľa § 52 ods. 1 OZ každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Za spotrebiteľskú zmluvu sa považuje akákoľvek zmluva uzatvorená medzi menovanými subjektmi bez ohľadu na to, či je upravená v Občianskom alebo Obchodnom zákonníku. Množinu prípadov, v ktorých môže dôjsť k pochybnostiam, tvoria spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou. Pri posúdení, či uplatnený nárok so spotrebiteľskou zmluvou súvisí, treba posúdiť podľa ustanovení hmotného práva. Aj tu však musí byť súčasne naplnené kritérium, že ide o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Ako príklad možno uviesť zmluvu o spotrebiteľskom úvere medzi dodávateľom a spotrebiteľom, zabezpečenú ručiteľským vyhlásením. Ak je ručiteľom fyzická osoba v zmysle § 52 ods. 4 OZ, možno aj ručiteľa považovať za spotrebiteľa a spor o nároku dodávateľa a ručiteľa považovať za súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Na konanie sa použijú ustanovenia § 290 až 300 CSP. Za spotrebiteľský spor možno považovať spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa (vyplývajúcej zo) spotrebiteľskej zmluvy, napríklad či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázky výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadnou vecou a iné. (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1019-1020 s.).

22. Podľa § 3 ods. 5 prvej vety zák. č. 250/2007 Z. z., o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

23. Podľa § 137 ods. 1 písm. d/ CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

24. Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že žalobkyňa mala na podaní žaloby naliehavý právny záujem vyplývajúci zo skutočnosti, že zákon (§ 3 ods. 3, 5 ZoOS) legitimuje podanie žaloby spotrebiteľom v prípade porušenia práv a povinností práv spotrebiteľa.

25. Podľa názoru odvolacieho súdu v prípade, ak veriteľ uplatňuje realizáciu zrážok zo mzdy a spotrebiteľ sa domáha v zásade a vo svojej podstate zabránení takej realizácii, potom musí mať naliehavý právny záujem na vyslovení neplatnosti právneho úkonu. Pokiaľ išlo o podstatu dohody o zrážkach zo mzdy odvolací súd uvádza nasledovné.

26. Dohoda o zrážkach zo mzdy je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov upravených Občianskym zákonníkom. Predpokladom platného dojednania je písomná forma dohody. Jej nedodržanie má za následok jej neplatnosť (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Platnosť dohody o zrážkach zo mzdy z hľadiska obsahových náležitostí vyžaduje určenie oprávnenej ako aj povinnej osoby, určenie celkovej sumy, ktorá má byť zrazená. Nie je nevyhnutné (ale možné), aby dohoda obsahovala aj uvedenie výšky zrážok, ktoré sa majú vykonávať. Ak by však dohodnutá výška zrážok presahovala zákonom stanovený limit, v tejto časti je dohoda neplatná a platiteľ mzdy je povinný zraziť a poukázať veriteľovi iba sumu zodpovedajúcu právnej úprave.

27. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere, t. j. 23. 07. 2015. Z uvedeného sa javí, že už v čase vzniku zmluvy o úvere bol žalobca ako spotrebiteľ nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, jej uzavretie nemohol odmietnuť, keďže jej uzavretím bolo podmienené poskytnutie úveru. Žalovaný, ako veriteľ nepreukázal, v akom poradí a za akých okolností boli zmluva o úvere, dohoda o zrážkach a ďalšie dokumenty podpisované a aký význam mali v čase kontraktácie pre spotrebiteľa. Táto podmienka aj podľa názoru odvolacieho súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - žalobcu, predstavuje tak prednostne neprijateľnú zmluvnú podmienku znevýhodňujúcu spotrebiteľa, a preto je s poukazom na ust. § 53 Občianskeho zákonníka neplatná.

28. V zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvorenia predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Zákonodarca tak vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). To neplatí iba v prípade, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa však nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 OZ). Uvedené zásady sa vzťahujú aj na vedľajšie zmluvné ustanovenia formulárovej povahy (záložné zmluvy, dohody o ručení, dohody o zrážkach zo mzdy, rozhodcovské zmluvy a pod.).

29. Odvolací súd poukazuje na konštantnú judikatúru Súdneho dvora EÚ, (napr. rozsudky Oceáno Group Editorial a Salvat Editores C- 240/98 až C-244/98, Elisa Maria Mostaza Claro C- 168/05, Pannon GSM Zrt. C- 243/08 a vec Asturcom C- 40/08 a ďalšie), v ktorej sa zdôrazňuje, že systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica“) vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah, a vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana zavedená smernicou, pritom odôvodňujú, že vnútroštátny súd má povinnosť ex offio posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky, a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, a taktiež má povinnosť zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak jej ďalšia existencia je možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS).

30. Je nesporné, že aj v posudzovanej veci prislúchalo súdu posúdiť, či dohodu o zrážkach zo mzdy možno kvalifikovať ako platný právny úkon, či ako neprijateľnú (nekalú) zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve uzavretej medzi stranami s dôsledkom jej neplatnosti.

31. Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným vzhľadom na jej formulované znenie nemá charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, ktorých obsah by žalobca mohol prípadne ovplyvniť (§ 53 ods. 2 OZ). Už v čase vzniku zmluvy o úvere bol žalobca ako spotrebiteľ nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Táto podmienka podľa názoru odvolacieho súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - žalobcu, predstavuje tak neprijateľnú zmluvnú podmienku znevýhodňujúcu spotrebiteľa, a preto je aj s poukazom na ust. §53 Občianskeho zákonníka neplatná.

32. Ustanovenia dohody o zrážkach zo mzdy nesmú spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To uvedená dohoda o zrážkach zo mzdy tak ako je naformulovaná, nespĺňa. Predovšetkým je potrebné uviesť, že výpočet neprijateľných podmienok v ust. § 53 ods. 4 OZ je uvedený príkladom. V rámci súdneho preskúmania jednotlivých ustanovení spotrebiteľských zmlúv, ktoré nemajú charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, môže súd dôslednou aplikáciou generálnej klauzuly obsiahnutej v § 53 ods. 1 OZ okruh týchto podmienok rozšíriť. Medzi neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 4 OZ patria okrem iného aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k/ OZ), prípadne, ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi (§ 53 ods. 4 písm. o/ OZ).

33. Odvolacie dôvody žalovaného napádajúceho závery súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy má byť v časti vymedzenej vo výroku napádaného rozsudku neplatná z dôvodu jej neurčitosti, nepovažoval za dôvodné. Podľa odvolacieho súdu z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, v čom je dohoda neurčitá. Konkrétne sa poukazuje na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatná podľa § 37 OZ pre nedostatočne určenú výšku sumy, ktorá je predmetom dohody o zrážkach, ktorú predložil

žalovaný žalobcovi ako vopred pripravenú formulárovú zmluvu a taktiež, že aj posúdenie možnosti v prípade neuhradenie stanovenej mesačnej zrážky s následným zvýšením nasledujúcej mesačnej zrážky ako neplatné, je nesprávne.

34. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o úvere. Z uvedeného, pokiaľ veriteľ nepreukázal inak musí vyplývať, že už v čase vzniku zmluvy o úvere bol žalobca ako spotrebiteľ nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, jej uzavretie nemohol odmietnuť, keďže jej uzavretím bolo podmienené poskytnutie úveru. Žalobca tak mal na výber, mohol dohodu o zrážkach zo mzdy buď odmietnuť, čím by si zmaril možnosť, aby mu bol úver poskytnutý, alebo zmluvu o úvere vrátane dohody o zrážkach zo mzdy podpísať, čím sa podrobil vykonávaniu zrážok zo mzdy bez možnosti akejkoľvek kontroly opodstatnenosti výšky pohľadávky. Táto podmienka, aj podľa názoru odvolacieho súdu, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - žalobcu, predstavuje tak prednostne neprijateľnú zmluvnú podmienku znevýhodňujúcu spotrebiteľa, a preto je s poukazom na ust. § 53 Občianskeho zákonníka, neplatná, hoci súd prvej inštancie neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy ustálil aj podľa § 37 OZ.

35. Napadnutý rozsudok (jeho odôvodnenie) spĺňa zákonné požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP tak z formálneho, ako aj z obsahového hľadiska, keďže súd prvého stupňa jasne a zrozumiteľne uviedol v odôvodnení rozsudku rozhodujúce skutkové zistenia i právne závery, ku ktorým dospel, preto napadnutý rozsudok možno považovať za preskúmateľný a vecne správny.

36. Vzhľadom k hore uvedeným právnym záverom odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

37. Vychádzajúc z ust. § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodol o nároku žalobkyne voči žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania a v dôsledku jej úspechu v odvolacom konaní jej voči žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

38. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).